

Opinia

Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Środowiska dotyczącego szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów komunalnych.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w całości podtrzymuje swoje stanowiska prezentowane na wcześniejszych etapach prac nad założeniami oraz projektem rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów.

W szczególności podkreślić należy fakultatywny charakter przedmiotowego rozporządzenia, które zgodnie z art. 4a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach może, ale nie musi zostać wydane. Tym samym na Ministrze Środowiska – jako organie upoważnionym do wydania przedmiotowego rozporządzenia – ciąży szczególny prawny obowiązek wykazania przesłanek uzasadniających wydanie nowego aktu normatywnego. Obowiązek ten – w ocenie ZGWRP – nie został zrealizowany w przedmiotowej sprawie, zaś w uzasadnieniu projektu rozporządzenia, jak również w pozostałych materiałach z procesu legislacyjnego, próżno szukać przekonujących argumentów na rzecz ingerencji ze strony administracji rządowej w sposób realizacji zadań własnych przez jednostki samorządu terytorialnego. Podkreślić należy, iż **ustawodawca zobowiązał gminy do realizacji określonych zadań oraz osiągnięcia określonych wskaźników, wiążąc z tym system kar administracyjnych, które mogą być stosowane wobec jednostek samorządu terytorialnego, które zadań tych nie wykonały lub wykonały je w sposób nienależyty.** W pozostałym zakresie ustawodawca pozostawił gminom względną samodzielność, która na zasadzie wyjątku mogłaby być ograniczana przez organy administracji rządowej. Proponowane rozporządzenie z pewnością wprowadza dualizm organów decydujących o organizacyjnych aspektach systemu, a z pewnością ogranicza zakres władczy organów stanowiących w gminach. Podobnym działaniem jest także fakt, że ustawodawca ustanowił nagradzanie, poprzez możliwość obniżenia stawki opłat za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych za deklaratywne segregowanie odpadów u źródła, zamiast wprowadzić obowiązek segregacji jako standard, a penalizować brak realizacji tego obowiązku. Jeżeli zatem segregowanie odpadów komunalnych jest dobrowolnym wyborem właściciela posesji, to jak nałożyć na niego obowiązek wyposażenia tejże posesji w zestaw pojemników do segregacji?

Odnosząc się do szczegółowych zapisów zawartych w projekcie rozporządzenia, ZGWRP pragnie zwrócić szczególną uwagę na **nieuwzględnienie specyfiki obszarów wiejskich** w projektowanym systemie selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji (w tym bioodpadów). W większości przypadków odpady te są samodzielnie zagospodarowywane przez właścicieli nieruchomości bez konieczności ich odbioru przez gminę. Wprowadzenie obowiązku zbiórki odpadów ulegających biodegradacji na obszarach wiejskich, zburzy dotychczasowe systemy, a szczególnie częstotliwość odbioru z posesji i opróżniania

pojemników zbiorczych. Prawodawca chcąc uregulować sposób zbiórki tej frakcji odpadów komunalnych powinien uczynić to fakultatywnie lub poprzez wprowadzenie możliwości wyłączeń powiązanych ze zwolnieniami od opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku osób samodzielnie zagospodarowujących te odpady (co jednakże wymaga zmiany ustawy, a nie wydania rozporządzenia). Jednocześnie możliwość samodzielnego zagospodarowywania frakcji opadów ulegających biodegradacji winna być uwzględniana w systemie sprawozdawczości gminnej. Zaznaczamy także brak konsekwencji projektodawcy, który określa kolorystykę wszystkich pojemników – za wyjątkiem tych dedykowanych frakcji „bio”. Podkreślić należy, że w odniesieniu do frakcji odpadów ulegających biodegradacji na obszarach wiejskich – przedstawiciele Ministerstwa Środowiska byli zgodni z przedstawicielami ZGWRP na spotkaniu konsultacyjnym w dniu 29 czerwca br.

Związek wyraża ponadto **zdecydowany sprzeciw wobec braku w projekcie rozporządzenia przepisów przejściowych pozwalających na płynne i bezproblemowe wdrożenie ewentualnych nowych przepisów w życie**. Założenie, iż nowy model selektywnej zbiórki odpadów komunalnych zacznie obowiązywać od dnia 1 stycznia 2017 roku, z okresem przejściowym odnoszącym się wyłącznie do kolorystyki i oznaczeń pojemników, jest nierealne i nie uwzględnia specyfiki funkcjonowania gminnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi, które oparte są na systemie prawa zamówień publicznych. Gminy związane są obecnie umowami na odbiór albo odbiór i zagospodarowanie odpadków komunalnych, które odnoszą się do obecnych systemów selektywnej zbiórki. W większości przypadków gminy te nie mają możliwości zmiany w umowie polegającej na wprowadzeniu nowych zasad selektywnej zbiórki, co wiązać się może z dodatkowymi kosztami po stronie operatora.

Jednocześnie podkreślić należy, iż **uzasadnienie projektu rozporządzenia, koncentrując się na kosztach związanych z wymianą pojemników na odpady komunalne, całkowicie pomija koszty związane z logistyką odbioru odpadów komunalnych w nowym systemie selektywnej zbiórki**. W szczególności brak jest danych w jaki sposób rozbudowany system selektywnej zbiórki, w tym obowiązek obligatoryjnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji, przełoży się na wysokość opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi uiszczanych przez właścicieli nieruchomości.

Nadmienić należy, iż w systemie dot. odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, objętych ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach brakuje racjonalnych i stanowczych przepisów w zakresie kontroli wykonywania ustawy. Zdaniem ZGWRP często jest to podstawowa przyczyna złej lub niskiej jakości surowców wtórnych.

Mając powyższe na uwadze **Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej apeluje do Ministra Środowiska o ponowną pełną analizę konieczności wydania przedmiotowego rozporządzenia oraz rozwiązań w nim zawartych. Jednocześnie Związek deklaruje pełną gotowość współpracy w przedmiotowej kwestii.**

Przewodniczący
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej

Marek Olszewski